

Alliance for Science

2017. október 30.

<https://allianceforscience.cornell.edu/blog/italian-farmer-wages-lonely-battle-against-continental-tide-superstition>

Olasz gazdálkodó magányos harca a földrészünket elárasztó babona ellen

Mark Lynas

Giorgio Fidenato egy kukoricaföldön Illinois államban
Fénykép: Robert Hazen

Egy észak-keleti olasz városban, *Pordenonében*, ahol Velence és az Alpok lába között termékeny lapály húzódik, egy férfi magányos harcot vív a babonával. *Giorgio Fidenato* nem tipikus harcos. Kisgazdálkodó, kukoricát, paradicsomot és szóját termeszt azon a mindössze öthektáros szántóföldön, amelyet apjától örökölt. Ám *Fidenato* emellett harcos mozgalmár is. A helyi gazdálkodói szövetség elnökeként a fenntarthatóbb mezőgazdaságért és a rovar- és feregirtószerhasználat csökkentéséért küzd, és ennek folytán nem sok jóval kecsegtető összeütközésbe került a környezetvédőkkel, sőt magával az olasz állammal is.

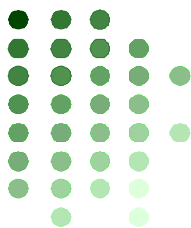
A kukorica fontos gazdasági növény ezen a vidéken. A helyi alapélelmiszer itt a kukoricalisztból készült polenta, nem pedig az ismertebb olasz „pasta”, amely durumbúzából készül.

Közép- és Dél-Európában a kukoricát gyakran károsítja a kukoricamoly, amely mind a növény szárát, mind a kukoricacsöveget megrágja. A rágás okozta sérülések megkönnyítik a *Fusarium* gomba fertőzését, és ennek nyomán mérgező fumonizín-vegyületek kerülnek a kukoricaszemekbe. Ezekről a toxinokról bebizonyosodott, hogy állatoknál egészségügyi problémákat, embereknél pedig torokrákot okoznak a világnak azokon a részein, ahol a fumonizinszennyeződés súlyos probléma. Sajnos a fumonizín toxin előfordulásának az egyik, világviszonylatban is jelentős góca éppen az olaszországi *Pordenone* tartomány, ahol *Fidenato* kukoricát termeszt. Tudományos vizsgálatok azt mutatják, hogy egész Európában ezen a vidéken a legmagasabb a száj-, garat- és nyelőcsőrák halálozási rátája.

A fumonizín egészségügyi hatásainak csökkentése céljából az Európai Bizottság megállapította a vegyület maximális megengedhető szintjét a kukoricából készült élelmiszerekben. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a *Fidenatónak* hasonló gazdálkodóknak egész Olaszországban, Franciaországban és a szomszédos országokban erélyes rovarirtó szerek permetezésével kell védekezniük a kukoricamoly ellen.

Az *Alliance for Science*-nak adott interjúban *Fidenato* világossá tette, hogy mennyire idegenkedik a permetezéstől. „Nem szeretek permetezni, mert permetezés után két napig nem szabad a földre kimenni. Ráadásul a vadon élő állatvilág kipusztul: permetezés után nincsenek rovarok, de még nyulak sincsenek a földön.”

Fidenato tudta, hogy a permetezésnek van alternatívája: a Bt rovarölő fehérjét tartalmazó kukorica, amelyet Észak- és Dél-Amerikában évtizedek óta termesztnek, és amelynek a termesztését az

Európai Unióban is engedélyezték 1998-ban. A MON810 elnevezésű, rovarrezisztens kukoricát Spanyolországban nagy területen – 2016-ban közel 130 ezer hektáron –, Portugáliában, Szlovákiában és a Cseh Köztársaságban pedig kisebb területeken termesztik. Mivel azonban a rovarrezisztens kukorica GMO-nak (genetikailag módosított organizmusnak) van nyilvánítva, Európában nagyon problematikus a termesztése. **Azokat a gazdálkodókat, akik megpróbálkoznak a termesztésével, hogy csökkenthessék a rovarirtószer-használatot, üldözik és még be is perelik;** egyes nemzeti kormányok, például az olasz és a francia kormány pedig betiltotta a GM növények termesztését, hogy így próbálja korlátozni a gazdálkodók választását.

Fidenato sem kivétel. Amikor először kezdett MON810 kukoricát termesztetni, GMO-ellenes aktivisták hatoltak be a földjére és elpusztították a növényeket. „Meg akartak félemlíteni, és azt hitték, hogy majd ha félttem a tulajdonom és a családom biztonságát, abbahagyom a GM növények termesztését” – emlékezik vissza.

Azonban *Fidenato* és számos más gazdálkodó nem örült annak, hogy a nagyvárosokban élő aktivisták parancsolgatnak nekik. A rovarirtószer-használat csökkentésére vonatkozó kéréseik süket fülekre találtak – úgy látszott, hogy a környezetvédők azt akarták, inkább permetezzenek a gazdálkodók, csak ne termesszék a rettegett GM növényeket.

GM

Hagyományos

D. G. Schmale és G. P. Munkvold

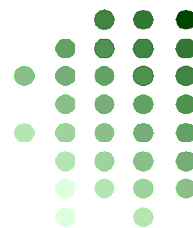

Bár az az évi termés a vandalizmus miatt elveszett, Fidenato el volt szánva az újravetésre. Engedélyt kért a regionális hatóságoktól, és miután elutasították, a római kormánytól. Itt ismét elutasították: „Azt mondták nem. De minden indok nélkül - babonából, mindennemű tudományos vagy jogszerű bizonyíték hiányában.

Fidenato most már nem a *Greenpeace*-szel, hanem az olasz állammal harcolt, de nem engedte, hogy megfélemlítsék. „Mivel jól ismerem az európai törvényeket és egyezményeket, tisztában vagyok azzal, hogy eladhatom a GM növényeket, hiszen ezt 1998-ban engedélyezték. 2001-ben ugyan hoztak egy olasz törvényt (a MON810 ellen), de az (európai) egyezmény ismeretében nyilvánvaló, hogy ez az olasz törvény nem jogszerű.”

A következő két év során *Fidenato* – a régió más gazdálkodóival szövetségben – az olasz bíróságokon érvelt peres ügye igazáért. 2012 szeptemberében Európa legmagasabb szintű igazságügyi hatósága, az **Európai Bíróság** egy másik ügyben (amely a *Pioneer* nemzetközi vetőmaggyártó cég olasz leányvállalatát érintette) **azt a döntést hozta, hogy törvényellenes a GMO-k Olaszországban fenntartott, tényleges betiltása, amely fittyet hány a jogszerű eljárásnak.**

Az olasz kormány nem hátrált meg: 2013-ban újabb GMO-ellenes törvényt hozott, és ehhez való jogát ezúttal az elővigyázatossági elvvel és a GMO-kkal kapcsolatos „vészhelyzeti” élelmiszer-biztonsági aggodalmakkal indokolta. Az olaszok olyan dokumentumokat nyújtottak be, amelyek állítólag új tudományos bizonyítékokat tartalmaztak a genetikailag módosított kukoricával kapcsolatos egészségügyi problé-

mákról. Ezeket az EFSA szakértői két hónap leforgása alatt tudományos szempontból érvénytelennek nyilvánították és elutasították, a GMO-k betiltása azonban ennek ellenére érvényben maradt Olaszországban.

Látva, hogy az olasz kormány nem sikerült valódi tudományos bizonyítékot felmutatni a GMO-kkal szemben, *Fidenato* és gazdálkodó szövetségesei el voltak szánva arra, hogy nem hátrálnak meg. **Eltökéltten továbbvitték peres ügyüket egészen az Európai Bíróságig. És 2017. szeptember 13-án, mindenki meglepetésére, nyertek!**

Az ítélet nagy jelentőségű volt, mert az **Európai Bíróság döntése szerint a tagországok, így Olaszország nem rendelhet el olyan tiltást, amely súlyosan megsérti a jogszerű eljárást.** Az elővigyázatossági elvre sem hivatkozhatnak, amikor elutasítják az EU saját tudományos szakértőinek a tanácsát, és a GMO-kat olyan alapon tiltják be, amely a bíróság epés megfogalmazása szerint „a kockázat felméréseinek tisztán hipotetikus megközelítése, olyan feltételezések alapján, amelyek tudományos igazolása még nem történt meg.”

Fidenato bánatosan mosolyog, amikor arról van szó, hogyan reagált a döntésre. „Olyan, mint egy *Fidenato*–Olaszország focimeccs: 2:0 *Fidenato* javára.”

Győzelme azonban máris kérdéses: 2015-ben az **Európai Bizottság, miután évtizedeken át nyomás alatt állt aktivisták, zöldpártok és befolyásos GMO-ellenes csoportok által szorongatott tagkormányok részéről, kitzúzte a fehér zászlót,** és új törvényt hozott, amely megengedi a tagállamoknak a GMO-k betiltását anélkül, hogy érvényes tudományos bizonyítékokat kellene bemutatniuk. Ehelyett elegendő lenne homályos aggodalmakat felhozni, mint például „város- és vidéktervezés”, „földhasználat” vagy „közrend”.

Fidenato megtámadta ezt az új EK irányelvet az Európai Bíróságon, de 2017-ben a bíróság megtagadta ügyében a döntéshozatalt, mert már túl hosszú idő telt el az irányelv elfogadása óta.

Most tehát *Giorgio Fidenato* ugyanott tart, ahonnan elindult. Azt tervezi, hogy folytatja a kampányát, és a következő évben ismét MON810 rovarrezisztens GM kukoricát fog vetni, hogy elkerülhesse a rovarirtó szeres permetezést, amelyet a gazdálkodóknak Európa-szerte alkalmazniuk kell a mindenütt jelenlévő kukoricamoly megfékezésére.

Így nyilatkozott az *Alliance for Science*-nek: „Jövőre újra GMO-t vetek, mert bíróságra akarok menni Olaszországban, és el akarom érni, hogy kérdezzék meg az Európai Bíróságtól, tiszteletben tartja-e ez az irányelv az európai egyezményt. Tehát harcban állok, újra ezért küzdök.”

Eközben, ahogy Fidenato is jól tudja, a háziállatokat Európa-szerte sok millió tonna importált, genetikailag módosított kukoricával és szójával etetik, amelyet olyan országokban termesztettek, ahol nem uralkodik ugyanaz a GMO-ellenes hisztéria, mint Európában. Európa élelmezése ezért a GM növényektől függ, de – mind a világszerte elfogadott tudományos vélemény, mind a saját szakértőinek a tanácsa ellenére – Európa mégis megakadályozza, hogy saját gazdálkodói GM növényeket termesztessenek.

Ennek az abszurd helyzetnek a fennmaradása jó eséllyel egy olasz gazdálkodó magányos harcának a kimenetelétől függhet, amelyet a biotechnológiát akadályozó hatalmas erőkkkel vív. *Giorgio Fidenatónak* a tudomány védelmében, az európai gazdálkodók rovarirtó szerektől való függése csökkentéséért vívott harca még nem ért véget.

Tört, de szenvedélyes angolsággal így fejezi be: „Nem vagyok politikus. Boldog vagyok, hogy így cselekedtem, mert szeretek gazdálkodni. Szeretem a gazdaságomat, és idős szüleimre gondolok, és arra, milyen keményen megdolgoztam azért, hogy tanulhassak és egyetemet végezhessek. És ezek a dolgok adnak erkölcsi felelősséget a küzdelmemhez. Mert úgy gondolom, nem lehet, hogy arrogáns, tudatlan emberek irányítsák az életünket.”